

Особливості ювілейного сезону

Харківський російський драматичний театр ім. О.Пушкіна.

Олександр Барсеґян —
головний режисер театру.

Триває 75-й сезон Харківського академічного російського драматичного театру ім. О.Пушкіна. На честь цієї дати відбувся урочистий святковий вечір — головний режисер театру, народний артист України Олександр Барсеґян вибудував його в дусі пушкінського балу. Гості на ньому — найпомітніші герої сцени, названої ім'ям поета

Історія колективу примітна. Створений у драматичному для театрального Харкова і всієї театральної України 1933 року, коли було усунено від керівництва «Березолем» Леся Курбаса, російський театр замислювався як флагман реалістично-психологічного напрямку сценічного мистецтва. На закладання традицій колективу вплинули представники московської та петербурзької театральних шкіл, видатні режисери: М.Петров, М.Синельников, О.Крамов. Проте традиції такого театру в місті були давніші за терміни наркомпросівських директив і сягали ще кінця XVIII століття. Зі щирим захопленням сприйняли харківські глядачі вже перший спектакль театру російської драми — гоголівський «Ревізор». Відтоді глядач театру не забував. Крім того, прихильників харків'яни знайшли завдяки гастролям у Москві, Ленінграді, Києві, Запоріжжі, Львові, Єревані.

Прийшовши до колективу в середині 1970-х, О.Барсеґян, тоді вже відомий як головний режисер музичних театрів Одеси, Києва та Мінська, привніс нове — на кону драматичного театру з'явився мюзикл «Темп — 1929». За ним — «Моя чарівна леді», «Цілуй мене, Кет», і найновіша вистава — «Милий друг». О.Барсеґян ризикував, наражаючись на невдоволеність ідеологічного керівництва, але його завжди підтримували глядачі. Одна з вистав так і називалася: «Проводимо експеримент». Саме тоді було поставлено політично-філософський «Борис Годунов», «ТАРС уповноважений заявити», «Діти Арбату», «Аеропорт»... і беззаперечні перлини репертуару доби Барсеґяна в харківському російському театрі ім. О.Пушкіна: «Майстер і Маргарита», «Поминальна молитва». Булгаков і Горін не розлучаються на афіші театру і донині. Тільки до притчевої історії молочника Тев'є, якого незабутньо грав випускник школи-студії МХАТ Є.Лисенко, а сьогодні — М.Криворучко, згодом додалися ще й вистави «Королівські ігри», «Актор, король і Соломон», «Блазень Балакіреєв, або Придворна комедія».

Ювілейний вечір. У центрі — Пушкін (О. Дербас), Наталі (О. Кудрявцева).

Театр ім. О.Пушкіна завжди славився своїми акторами-особистостями, у мистецтві яких так охоче «розчинялися» досвідчені режисери: А.Воронович і О.Крамов, В.Хохлов і І.Скопіна, І.Любич і Н.Тамарова, Ю.Жбаков і Б.Табаровський, Є.Лисенко і М.Рачинський та В.Угольников – який, на превеликий жаль, пішов із життя молодим минулого сезону.

Нині в трупі театру поєдналися представники різних поколінь: від найстарших – заслуженої артистки України Антоніни Москаленко, творця нюансовано тонких психологічних образів у виставах останніх років «Поступися місцем завтрашньому дню», «Дерева помирають стоячи»; до трохи молодших – заслужених артистів України Вікторії Тимошенко та Михайла Тягнієнка, акторів трагікомічного ґатунку, здатних прожити об'ємну, зворушливу та вражаючу людську долю впродовж навіть невеличкого відтинку сценічного часу. Середнє покоління театру представлено, зокрема, народними артистами України: інтелектуально-нервовим Анатолієм Кубанцевим, майстром психологізму та ексцентрики Світланою Ковтун, яскраво жіночою і театральною Ольгою Сидоренко, вибухово-темпераментним Олександром Васильєвим.

Як ніхто міцно зайняті в репертуарі заслужені артисти України – найінтелігентніший і поліжанровий Олександр Дербас, майстер «м'яких» психологічних фарб Анатолій Лобанов, одвічно романтична Тетяна Титова, майже по-вахтанговському сценічний Микола Воротняк, досвідчений та органічний В.Поляков, чарівливий Олександр Вірченко, неперевершена у характерних ролях заслужена артистка Молдови Ангеліна Філіпова та актори Надія Паницька, Тетяна Торгачова, Олександра Богатирьова.

Різноманітно і неоднорічно представлено у виставах наймолодше покоління – заслужена артистка України Г.Оцупок, актори О.Кудрявцева, В.Маркович, К.Міронов, Д.Філіпова, Є.Сафонов, Д.Щенко та ін.

Нині театр вийшов на класичну пряму, успадкувавши тра-

Н. Паницька (Маргарита) у виставі «Майстер і Маргарита».

Т.Титова (Філумена) і О.Дербас (Домініко) у виставі «Філумена Мартурано» Едуардо де Філіппо.

диції, закладені попередниками, – він розвиває реалістично-психологічний напрям з пієтетом до авторського слова і жанрового визначення. Щемливо-світла туга «Чайки» вживається з гедоністичними веселощами «Номера тринадцять» або «Занадто одруженого таксиста», які, своєю чергою, межують з афористичним інтелектуальним гумором Горіна і Булгакова, і, нарешті, поступаючись трагізму «Марії Стюарт» і «Маскараду».

Пушкінський талісман незмінно прикрашає вестибюль і фронтон театру. Герої його творів – від «Бориса Годунова» до казок – не раз «оживали» на сцені харківського російського театру. Проте «пушкінську тему» в цьому колективі завжди розуміли ширше – крізь призму особистості самого поета. У минулому «Останні дні» М.Булгакова, «Пушкін в Одесі» Ю.Дінова, а нині «Нелюд» за драмою М.Левітіна виносять на суд глядача бачення «свого» Пушкіна, далекого і близького... Маємо надію, що не тільки «Капітанську доньку», яку давно задумав втілити О.Барсеґян, а й «Пікову даму», «Євгенія Онегіна» та «Маленькі трагедії» рано чи пізно побачить славетна харківська сцена!